

ROTUSYRJINNÄN POISTAMISTA KÄSITTELEVÄ KOMITEA

81. istunto

6.–31.8.2012

YLEISSOPIMUKSEN 9 ARTIKLAN MUKAISESTI ANNETTUIJEN
SOPIMUSVALTIOIDEN RAPORTTIEN KÄSITTELY

Rotusyrjinnän poistamista käsittelevän komitean loppupäätelmät

SUOMI

1. Komitea käsitteli yhtenä asiakirjana annetun Suomen 20.–22. määräaikaisraportin (CERD/C/FIN/20–22) 2191. ja 2192. kokouksessaan (CERD/C/SR.2191 ja CERD/C/SR.2192) 23. ja 24. elokuuta 2012. Komitea hyväksyi 31. elokuuta 2012 pidetyssä 2202. kokouksessaan (CERD/C/SR.2202) seuraavat loppupäätelmät.

A. Johdanto

2. Komitea pitää myönteisenä, että sopimusvaltio on antanut määräajassa 20.–22. määräaikaisraporttinsa, jotka on laadittu komitean tarkistettuja raportointiohjeita noudattaen. Komitea pitää myönteisenä myös sopimusvaltion kanssa käytyä suoraa, avointa ja rakentavaa vuoropuhelua sekä sopimusvaltion pyrkimyksiä antaa kattavat vastaukset niihin kysymyksiin, jotka komitean jäsenet esittivät vuoropuhelun aikana.

B. Myönteiset näkökohdat

3. Komitea pitää myönteisenä niitä erilaisia toimia, joilla sopimusvaltio on kehittänyt lainsäädäntöään ja politiikkaansa torjuakseen rotusyrjintää. Näitä toimia ovat esimerkiksi:

- a) eduskunnan 30. joulukuuta 2010 hyväksymä laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010), jonka soveltamisala on laajennettu käsittämään kaikki Suomessa asuvat maahanmuuttajat;
- b) vuonna 2009 voimaan saatetut yhdenvertaisuuslain muutokset;
- c) vuonna 2011 hyväksytty uusi laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta (746/2011);
- d) kesäkuussa 2011 voimaan tulleet rikoslain muutokset (511/2011);
- e) kansallisen romanipoliittisen ohjelman hyväksyminen;

- f) erilaiset ohjelmat, strategiat ja muut aloitteet, joiden tarkoituksena on lisätä väestön tietoisuutta rotusyrjinnästä, kotouttamisesta, suvaitsevaisuudesta ja monikulttuurisuudesta.

4. Komitea pitää myönteisenä myös sitä, että sopimusvaltio ratifioi toukokuussa 2011 Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan.

5. Komitea panee tyytyväisenä merkille, että sopimusvaltio on sitoutunut ratifioimaan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 169 kuluvan hallituskauden aikana.

6. Lisäksi komitea panee tyytyväisenä merkille, että pohjoismaista saamelaisopimusta koskevat neuvottelut on käynnistetty ja että sopimusvaltio on nimennyt neuvotteluvaltuuskunnan, jonka jäsenistä puolet kuuluu saamelaiseen alkuperäiskansaan.

C. Huolenaiheet ja suositukset

Väestön demografinen koostumus

7. Komitea panee merkille sopimusvaltion antaman selvityksen lainsäädännöstään, joka estää rotuun tai etniseen alkuperään perustuvien tilastotietojen kokoamisen. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, ettei sopimusvaltion raportissa ole tuoreita, luotettavia ja kattavia tilastotietoja sen väestön koostumuksesta, mukaan lukien etnisen alkuperän perusteella eriytyvät taloudelliset ja sosiaaliset indikaattorit. Tällaisia tilastotietoja olisivat esimerkiksi tiedot sopimusvaltion alueella asuvista saamelaisesta alkuperäiskansasta, muista vähemmistöryhmistä ja maahanmuuttajista (1 artikla).

Tarkistettujen raportointiohjeidensa (CERD/C/2007/1) 10.–12. kohdan mukaisesti ja palauttaen mieliin väestön demografista koostumusta koskevan yleisen suosituksensa nro 4 (1973) komitea toistaa aiemman suosituksensa, jonka mukaan sopimusvaltion olisi kootava ja toimitettava komitealle luotettavat ja kattavat tilastotiedot väestönsä etnisestä koostumuksesta sekä etnisen alkuperän ja sukupuolen mukaan eriytyneistä taloudellisista ja sosiaalisista indikaattoreista, kuten tilastotiedot saamelaisesta alkuperäiskansasta, muista vähemmistöryhmistä ja maahanmuuttajista, jotta komitea voisi arvioida, miten sopimusvaltion eri väestöryhmät pystyvät nauttimaan kansalaisyhteiskuntaa, poliittisia oikeuksiaan sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksiaan.

Kansallinen ihmisoikeusinstituutio

8. Vaikka komitea pitää myönteisenä sitä, että sopimusvaltio on äskettäin perustanut kansallisen ihmisoikeusinstituution, komitea on huolestunut siitä, ettei asianomaisessa lainsäädännössä ilmaista selvästi instituution kolmen osatekijän eli ihmisoikeuskeskuksen, eduskunnan oikeusasiamiehen ja ihmisoikeusvaltuuskunnan välistä suhdetta ja ettei tällä lainsäädännöllä välttämättä pystytä takaamaan sitä rahoitusta ja sitä itsenäisyyttä, joita edellytetään ihmisoikeuksia edistävien ja suojelevien kansallisten instituutioiden asemaa koskevissa periaatteissa (Pariisin periaatteet, jotka Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi 20. joulukuuta 1993 antamallaan päätöslauselmalla 48/134 (liite)). (2 artikla)

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio järjestää kansallisen ihmisoikeusinstituutionsa noudattaen kaikilta osin Pariisin periaatteita, jotka yleiskokous hyväksyi 20. joulukuuta 1993 antamallaan päätöslauselmalla 48/134.

Välitön ja välillinen syrjintä

9. Komitea panee merkille sopimusvaltion antamat selvitykset mutta on edelleen huolestunut siitä, että yhdenvertaisuuslain (84/2009) 2 §:n saatetaan tulkita sallivan yleissopimuksen vastaisesti etnisen syrjinnän yksityiselämän piiriin kuuluvissa oikeustoimissa. Pykälän mukaan lakia sovelletaan etnisen alkuperän perusteella tapahtuvaan syrjintään, kun kysymys on yleisesti saatavilla olevien asuntojen, muun irtaimen tai kiinteän omaisuuden taikka palvelujen tarjoamisesta yleisölle lukuun ottamatta yksityis- ja perhe-elämän piiriin kuuluvia oikeustoimia (2 ja 5 artikla).

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio käyttää meneillään olevassa yhdenvertaisuuslain uudistamisessa tarjoutuvaa tilaisuutta täsmentääkseen, että lain (84/2009) 2 §:ssä kielletään etnisen alkuperän perusteella tapahtuva syrjintä myös yksityiselämän piiriin kuuluvissa oikeustoimissa.

Yllyttäminen rotuvihaan Internetissä

10. Komitea panee merkille ne toimet, joihin sopimusvaltio on ryhtynyt torjuakseen rasistista vihapuhetta Internetissä. Näitä toimia ovat muun muassa vuonna 2011 hyväksytyt rikoslain muutokset, Poliisihallituksen ohjeet viharikosten luokittelusta sekä työryhmän perustaminen valtakunnansyyttäjän viraston alaisuuteen määrittelemään rangaistava vihapuhe ja yhdenmukaistamaan asianomaisten rikoslain säännösten soveltamista. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että sopimusvaltiossa julkaistaan edelleen rasistista vihapuhetta Internetissä (4 artikla).

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio tehostaa pyrkimyksiään torjua Internetissä tapahtuvaa yllyttämistä rotuvihaan ja rotusyrjintään, myös kokoamalla nykyistä tehokkaammin tietoja rasistisen vihapuheen esiintyvyydestä Internetissä sekä toteuttamalla asiaa koskevia tiedotuskampanjoita, jotka on suunnattu nuorisolle, joukkoviestimille ja poliitikoille.

Saamelaisten tilanne

11. Komitea panee merkille, että sopimusvaltio asetti elokuussa 2012 työryhmän uudistamaan saamelaiskäräjistä annettua lakia. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että saamelaiskäräjillä on edelleenkin hyvin vähän päätösvaltaa asioissa, jotka liittyvät saamelaisten kulttuuri-itsehallintoon, mukaan lukien maan ja luonnonvarojen käyttöön liittyvät oikeudet.

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio saamelaiskäräjistä annettua lakia uudistaessaan lisää saamelaiskäräjien päätösvaltaa saamelaisten kulttuuri-itsehallintoon liittyvissä asioissa, mukaan lukien oikeudet, jotka liittyvät maan ja luonnonvarojen käyttöön saamelaisten perinteisesti asuttamilla alueilla.

12. Komitea panee merkille, että korkein hallinto-oikeus noudatti komitean aiempia loppupäätelmiä 26. syyskuuta 2011 tehdyssä päätöksessään, jossa määriteltiin saamelaiskä-

räjien vaaleissa äänioikeutettu saamelainen. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että korkeimman hallinto-oikeuden hyväksymässä määritelmässä painotetaan riittämättömästi saamelaisten itsemääräämisoikeuksia, jotka on tunnustettu Yhdistyneiden kansakuntien julistuksessa alkuperäiskansojen oikeuksista (3 artikla), erityisesti oikeutta määrätä omasta identiteetistään tai jäsenyydestään tapojensa ja perinteidensä mukaisesti (33 artikla) sekä oikeutta siihen, ettei alkuperäiskansoja pakkosulauteta eikä niiden kulttuuria tuhota (8 artikla) (5 artikla).

Komitea suosittelee, että kun sopimusvaltio määrittelee, kenellä on äänioikeus saamelaiskäräjien vaaleissa, se antaa asianmukaisen painoarvon saamelaisten itsemääräämisoikeudelle, joka liittyy heidän asemaansa Suomessa, heidän oikeudelleen määrätä omasta jäsenyydestään ja oikeudelleen siihen, ettei heitä pakkosulauteta.

13. Komitea panee merkille sopimusvaltion antamat tiedot, erityisesti uuden kaivoslain ja uuden vesilain voimaan saattamisen, sekä sopimusvaltion aikomuksen selkiyttää saamelaisten maa-oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, ettei saamelaisten maa-oikeuskysymystä ole ratkaistu tyydyttävällä tavalla ja että saamelaisten perinteisesti asuttamilla maa-alueilla jatketaan erilaisia hankkeita ja toimintoja, kuten kaivostoimintaa ja metsähakkuita, ilman heidän vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumustaan. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että Suomen lainsäädäntö sallii paliskuntien tehdä enemmistöpäätöksiä, jotka voivat vakavasti haitata saamelaisten poronomistajien mahdollisuuksia harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan. Paliskuntien jäsenistä useimmat harjoittavat nykyaikaista poronhoitoa perinteisen saamelaisen poronhoidon sijasta. Komitea on erityisen huolestunut korkeimman hallinto-oikeuden taannoin vahvistamasta Ivalon paliskunnan päätöksestä pakottaa neljä Nellimin alueen saamelaista poronomistajaa teurastamaan lähes koko porokarjansa. (5 artikla)

Alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan yleisen suosituksensa nro 23 (1997) mukaisesti komitea suosittelee, että sopimusvaltio pyrkii asianmukaiseen neuvotteluratkaisuun kiistassa, joka koskee saamelaisten oikeuksia perinteisiin maa-alueisiinsa, myös tarkistamalla asiaa koskevan lainsäädäntönsä. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio ottaa tässä yhteydessä huomioon Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 169, jonka sopimusvaltio on sitoutunut ratifioimaan. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy asianmukaisiin toimiin suojellakseen saamelaisten perinteistä poronhoitoelinkeinoja.

14. Komitea on huolestunut siitä, että vaikka noin 70 prosenttia saamenkielisistä lapsista asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella, pääasiassa Helsingin alueella, Rovaniemellä ja Oulussa, saamelaisten oikeus saamenkieliseen varhaiskasvatukseen tunnustetaan pelkästään saamelaisten kotiseutualueella. Komitea on huolestunut myös siitä, ettei saamelaisille tosiasiallisesti taata omakielisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja (5 ja 7 artikla).

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy asianmukaisiin toimiin varmistukseksi, että kaikki sopimusvaltion alueella asuvat saamelaislapset saavat tosiasiallisesti opetusta omalla kielellään. Sopimusvaltion olisi muun muassa koulutettava lisää saamen kielen opettajia. Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio tosiasiallisesti varmistaa saamenkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden saamelaisille näiden kotiseutualueella. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio jouduttaa opetus- ja kulttuuriministeriön ehdottaman, saamen kielen edistämiseksi ja suojelemiseksi tarkoitetun elvy-

tysohjelman toteuttamista, myös joukkoviestimissä, koulutuksessa, sosiaali- ja terveystalveluissa ja kulttuurin alalla.

Romaniyhteisöjen tilanne

15. Komitea panee merkille sopimusvaltion tekemät tutkimukset ja sen omaksuman politiikan sekä erityisesti vuoden 2009 kansallisen romanipoliittisen ohjelman, joiden avulla sopimusvaltio pyrkii puuttumaan siihen sosiaalis-taloudelliseen epätasa-arvoon, jota romanit kohtaavat eri elämänalueilla. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että romaneja syrjitään edelleen taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien suhteen, etenkin työn ja asunnon saannissa. Vaikka komitea paneekin merkille sopimusvaltion pyrkimykset osallistaa romanilapset koulutukseen ja edistää romanikieltä, se on huolestunut siitä, että noin puolet romanilapsista on siirretty erityisopetukseen (5 artikla).

Palauttaen mieliin yleisen suosituksensa nro 32 (2009), joka koskee kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisten erityisten tointen tarkoitusta ja soveltamisalaa, sekä romanien syrjintää koskevan yleisen suosituksensa nro 27 (2000) komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy käytännön toimiin pannakseen tehokkaasti täytäntöön kansallisen romanipoliittisen ohjelmansa, jotta se saavuttaisi konkreettisia tuloksia romanien integroimisessa työ- ja asuntomarkkinoille. Lisäksi komitea kannustaa sopimusvaltiota vahvistamaan toimiaan, jotka koskevat romanilasten osallistamista koulutukseen, sekä edistämään romanikielen opetusta, myös parantamalla opettajien romanikielen osaamista. Komitea pyytää sopimusvaltiota toimittamaan komitealle tiedot toteuttamistaan erityisistä toimista ja niiden konkreettisista tuloksista.

Maahanmuuttajien tilanne, turvapaikanhakijat mukaan lukien

16. Komitea panee merkille ne lainsäädännölliset, hallinnolliset ja poliittiset toimet, joilla sopimusvaltio on pyrkinyt torjumaan maahanmuuttajiin kohdistuvaa syrjintää ja edistämään yhdenvertaisuutta. Näitä toimia ovat esimerkiksi vuonna 2010 säädetty laki kotoutumisen edistämisestä, Yhdenvertaisuus etusijalle (YES) -hanke sekä syrjinnän seurantaryhmän työ. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, että maahanmuuttajavastaisuus on lisääntynyt sopimusvaltiossa. Komitea on huolestunut myös siitä, että maahanmuuttajien marginalisoituminen on jatkunut erityisesti työn- ja asunnonsaannissa sekä sosiaalipalveluissa. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että poliisin toimintaan viikolla, jonka aikana laitonta maahantuloa koskevaa lainsäädäntöä pannaan tehostetusti täytäntöön, saattaa liittyä etniseen alkuperään perustuvaa profilointia (2 ja 5 artikla).

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio tehostaa toimiaan, joilla se pyrkii edistämään ymmärtämystä ja suvaitsevaisuutta alueellaan asuvien erilaisten etnisten ryhmien kesken. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy käytännön toimiin kotoutumisen edistämisestä annetun lain täytäntöön panemiseksi ja vuosiksi 2012–2015 vahvistetun valtion kotouttamisohjelman toteuttamiseksi, jotta maahanmuuttajien kotoutuminen edistyisi työelämässä, asuntoasioissa, koulutuksessa sekä sosiaali- ja terveystalveluissa. Sopimusvaltion olisi edelleen vältettävä etniseen alkuperään perustuvaa profilointia, myös vahvistamalla poliisin sisäisiä ohjeita aiheesta. Komitea pyytää sopimusvaltiota toimittamaan komitealle tiedot toteuttamistaan erityisistä toimista ja niiden konkreettisista tuloksista.

Romani- ja maahanmuuttajalasten koulutus

17. Komitea panee merkille, että koulukiusaaminen on vähentynyt sopimusvaltiossa KiVa Koulu -ohjelman ansiosta ja että sopimusvaltio on pyrkinyt vähentämään romaneihin kohdistuvia kielteisiä stereotypioita esittämällä televisiossa nuorisolle tarkoitettuja rap-musiikkispotteja. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, että romani- ja maahanmuuttajalapsia kiusataan vieläkin koulussa. (2 ja 7 artikla)

Palauttaen mieliin yleiset suosituksensa nro 27 (2000) ja 30 (2009) komitea suosittelee, että sopimusvaltio vahvistaa edelleen pyrkimyksiään suojella romani- ja maahanmuuttajalapsia koulukiusaamiselta.

Turvapaikanhakijoiden tilanne

18. Komitea panee merkille sopimusvaltion pyrkimyksen rajoittaa ilman huoltajaa maahan saapuneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden säilöissäpitoa. Komitea on kuitenkin huolestunut haavoittuviin ryhmiin kuuluvien turvapaikanhakijoiden, kuten raskaana olevien naisten ja vammaisten henkilöiden sekä kidutuksen uhrien, säilöissäpidosta. Komitea on huolestunut myös siitä, että koska Metsälän säilöönottotiloissa on ruuhkautunut, turvapaikanhakijoita pidetään joskus poliisin säilöönottotiloissa. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että koska sopimusvaltion hallitus ei ole myöntänyt kunnille riittävästi varoja, niillä ei ole tarpeeksi asuntoja turvapaikan saaneille. Komitea on huolestunut myös siitä, että koska sopimusvaltio käyttää nopeutettua turvapaikkamenettelyä eikä muutoksenhaku automaattisesti keskeytä maastapoistamispäätöksen täytäntöönpanoa, turvapaikkaan oikeutettuja, erityisesti muutosta hakeneita, henkilöitä saatetaan palauttaa.

Komitea suosittelee, että sopimusvaltio käyttää mahdollisuuksien mukaan turvapaikanhakijoiden säilöönoton sijasta muita vaihtoehtoja eikä sijoita turvapaikanhakijoita poliisin säilöönottotiloihin. Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltion hallitus myöntää kunnille riittävästi varoja asuntojen järjestämiseksi turvapaikan saaneille. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio tarkastelee nopeutetun turvapaikkamenettelyn käyttöään perusteellisesti välttääkseen turvapaikkaan oikeutettujen henkilöiden palauttamisen sekä antaa turvapaikkahakemuksen hylkäämistä koskevalle muutoksenhauulle maastapoistamispäätöksen täytäntöönpanon automaattisesti keskeyttävän vaikutuksen.

D. Muut suositukset

Muiden sopimusten ratifiointi

19. Pitäen mielessä kaikkien ihmisoikeuksien jakamattomuuden komitea kehottaa sopimusvaltiota harkitsemaan niiden kansainvälisten ihmisoikeussopimusten ratifioimista, joita se ei vielä ole ratifioinut. Sopimusvaltion olisi ratifioitava erityisesti sellaiset sopimukset, joiden määräyksillä on välitön merkitys rotusyrjinnän kohteeksi mahdollisesti joutuvien yhteisöjen kannalta, kuten kansainvälinen yleissopimus kaikkien siirtotyöntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien suojelusta. Lisäksi komitea kehottaa sopimusvaltiota jouduttamaan itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoja koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 169 ratifioimista.

Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman seuranta

20. Durbanin tarkistuskonferenssin seurantaan koskevan yleisen suosituksensa nro 33 (2009) perusteella komitea suosittelee, että sopimusvaltio saattaa voimaan Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman, jotka rasismin, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden vastainen maailmankonferenssi hyväksyi syyskuussa 2001. Pannesaan yleissopimusta täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestelmässään sopimusvaltion olisi otettava huomioon Genevessä huhtikuussa 2009 pidetyn Durbanin tarkistuskonferenssin loppuasiakirja. Komitea pyytää sopimusvaltiota sisällyttämään seuraavaan määräaikaisraporttiinsa erilliset tiedot toimintasuunnitelmista ja muista toimista, jotka sopimusvaltio toteuttaa Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman täytäntöön panemiseksi kansallisella tasolla.

Kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kuuleminen

21. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio seuraavaa määräaikaisraporttiaan laatiesaan kuulee edelleen sellaisia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä, jotka toimivat ihmisoikeuksien suojelemiseksi, erityisesti rotusyrjinnän torjumiseksi, ja laajentaa niiden kanssa käymäänsä vuoropuhelua.

Tietojen levittäminen

22. Komitea suosittelee, että kun sopimusvaltio antaa raporttinsa, ne saatetaan yleisön helposti saataville ja käytettäviksi, ja että komitean huomautukset näistä raporteista julkistetaan samalla tavoin sopimusvaltion virallisilla kielillä ja tarvittaessa muilla sopimusvaltiossa yleisesti käytetyillä kielillä.

Yleinen peruseraportti

23. Komitea panee merkille, että sopimusvaltio antoi peruseraporttinsa vuonna 1997, ja kehottaa sopimusvaltiota antamaan ajantasaistetun peruseraportin noudattaen niitä harmonisoituja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanon raportointiohjeita, jotka viides ihmisoikeuskomiteoiden kokous hyväksyi kesäkuussa 2006 (HRI/MC/2006/3), ja erityisesti yleistä peruseraporttia koskevia ohjeita.

Loppupäätelmien seuranta

24. Yleissopimuksen 9 artiklan 1 kappaleen ja muutettujen menettelysääntöjensä 65 säännön mukaisesti komitea pyytää sopimusvaltiota antamaan vuoden kuluessa näiden loppupäätelmien esittämisestä tiedot siitä, miten se on noudattanut edellä 12., 13. ja 16. kohdassa annettuja suosituksia.

Erityisen tärkeät kohdat

25. Lisäksi komitea kiinnittää sopimusvaltion huomiota siihen, että suositukset 10 ja 15 ovat erityisen tärkeät, ja pyytää sopimusvaltiota antamaan seuraavassa määräaikaisraporttis-

saan yksityiskohtaiset tiedot niistä käytännön toimista, jotka se on toteuttanut näiden suositusten täytäntöönpanemiseksi.

Seuraavan määräaikaisraportin laadinta

26. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio antaa 23. määräaikaisraporttinsa, jonka määräaika on 13. elokuuta 2015, ottaen huomioon komitean 71. istunnossaan hyväksymät CERD-asiakirjaa koskevat ohjeet (CERD/C/2007/1), ja että sopimusvaltio käsittelee raportissaan kaikkia nyt esitetyissä loppupäätelmissä esille tuotuja asioita. Lisäksi komitea kehottaa sopimusvaltiota noudattamaan sopimuskohtaisille raporteille määrättyä 40 sivun enimmäispituutta ja yleiselle perusraportille määrättyä 60–80 sivun enimmäispituutta (ks. asiakirjassa (HRI/GEN.2/Rev.6, 19. kohta) olevat harmonisoidut raportointiohjeet).

= = =